

Студијски програм: Међународне студије, модул: Европске студије
Назив предмета: Савремена Европа и питање идентитета
Наставник/наставници: проф. др Слободан Самарџић, проф. др Бојан Ковачевић
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Познавање процеса европске интеграције, савремене европске историје (од Првог св. рата) и европских културних токова у XX и XXI веку. Познавање савремене политичке теорије и основних идеолошких кретања и спорова овог доба.
Циљ предмета   Дешифровање дилеме о садашњем стању Европе имајући у виду њену унутрашњу динамику у прошлом и овом веку. Излагање скале одговора на питање, да ли Европа као скуп политичких и културних различитости има своју савремену препознатљивост и како она као целина излази на крај са сложеним питањем идентитета. Овај општи предмет курса испитиваће се кроз теме од суштинске важности за разумевања данашње Европе: европска интеграција у кључу „уређене Европе“ (Европске заједнице и Европска унија) и њена унутрашња и спољна недоконаност; питање исцрпљености историјског капацитета за наставак интеграције; „европска периферија“ и „остатак Европе“; питање идентитета: европски плуриверзум и идентитет; европски национални и културни идентитет; истраживање заједничког имениоца Европе: хришћанство, просветитељство и постмодерна; да ли је ислам реметилачки фактор; савремена идеолошка струјања у Европи, стара и нарочито нова: неолиберализам, мултикултурализам, евроскептицизам, популизам; политичка перспектива Европе – поновно место глобалног конфликта запад-исток, ЕУ-империја, немачка Европа, Евроазија; може ли се данас говорити о европском идентитету?
Исход предмета   Пратећи овај курс студенти ће стећи знање о савременим културним, духовним и политичким токовима који одређује данашњу слику Европе. У позадини ове слике стоји питање и идентитету које има сложена структуру одговора. Пошто се на питање „ко смо ми?“ у Европи различито одговара – Европљани, припадници европских нација или региона, хришћани, атеисти и др - студенти треба да стекну критеријуме за разумне одговоре на ово питање. Такво знање ће им помоћи да допринесу рационалној дискусији у културној и широј политичкој јавности. Поред тога, изградња јасних категорија и других мисаоних оруђа у овој области знања може знатно да култивише рад на практичним питањима државне управе, страначког живота и друштва у целини.
Садржај предмета   <i>Теоријска настава</i>   Обележја и границе европске интеграције по узору на Европске заједнице и Европску унију   Да ли је „уређена Европа“ стекла свој идентитет или тек препознатљив изглед у односу на друге политичке и колективне идентитете?   Колико разлика један колективни идентитет може да обухвати у свом реалном значењу?   Сложеност Европе: Европска унија и њене унутрашње поделе; центар и периферија; спољна периферија; остатак Европе; однос према феномену „Евроазија“   Потрага за заједничким имениоцем Европе: хришћанство, просветитељство, модерна, постмодерна; како ислам стоји са овим европским наслеђем   Савремена идеолошка струјања у Европи: неолиберализам, мултикултурализам, евроскептицизам, популизам; идеолошка слика Европе са или без Русије   Перспектива политичке Европе: обновљени простор сукоба запада и истока (Евроамерике и Евроазије); Европа као простор ЕУ-империје, немачка Европа, Европа стално отворених поља сукоба   Може ли се Европа градити на вредностима; да ли на вредностима универзалног или специфичног карактера; „Европа вредности“ у ери тоталне инструментализације вредности   Основно питање: политика или култура као топос европских вредности и идентитета   <i>Практична настава</i>

Поред предавања, где такође треба практиковати интерактивну комуникацију између предавача и студената, предвиђа се семинар са централном улогом студената, тј. њихових презентација и дискусија.

Литература

Списак литературе подразумева књиге из којих ће се користити поједина поглавља у складу са програмом предавања и семинара:

Tomas Majer, *Identitet Evrope*, Albatros plus, Beograd, 2009

Césil Leconte, *Understanding Euroscepticism*, Palgrave Macmillan, 2010

Pol Tejlor, *Kraj evropske integracije*, Albatros plus, Beograd, 2010

Diter Grim, *Evropa da - ali kakva?* Albatros plus, Beograd, 2018

Marčelo Pera, *Zašto se moramo zvati hrišćani*, Sužbeni glasnik, Beograd, 2008

Група аутора, *Париска декларација – Европа у коју можемо да верујемо*, Институт за европске студије, Београд, 2017

Herfid Minkler, *Sila u središtu – novi zadaci Nemačke u Evropi*, Albatros plus, Beograd, 2016

Слободан Самарцић, Европска унија – од добровољног савеза до „добре империје“, *Глас*, САНУ, 2016

Džon Brinkmen, *Kulturne kontradikcije demokratije*, Filip Višnji, Beograd, 2008

Најнрих Август Винклер, *Da li se Zapad raspada?* Albatros plus, Beograd, 2019

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15+15

Методe извођења наставе

Предавања, семинари – презентације и дискује студената

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испт	60
колоквијум-и			
семинар-и	30		